2026/1705

14.7.2026

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2026/1705,

13. juuli 2026,

millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2023/2135, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses tegevusega, mis kahjustab Sudaani stabiilsust ja poliitilist üleminekut

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu võttis 9. oktoobril 2023 vastu otsuse (ÜVJP) 2023/2135 ([1]).

(2) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) tegi 27. novembril 2023 liidu nimel avalduse, milles liit ja selle liikmesriigid kordasid oma kindlat hukkamõistu Sudaani relvajõudude (Sudanese Armed Forces – SAF) ja kiirreageerimisjõudude (Rapid Support Forces – RSF) ning nendega seotud relvarühmituste vahelise jätkuva võitluse suhtes. Avalduses tauniti ka vägivalla järsku eskaleerumist ning korvamatut kahju inimeste elule Darfuris ja kogu riigis, samuti rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi.

(3) Kõrge esindaja ja volinik Lahbibi tegid 28. oktoobril 2025 ühisavalduse Al-Fāshiri linna vallutamise kohta. Avalduses rõhutati, et Darfuri pealinna vallutamine RSFi poolt kujutab endast sõjas ohtlikku pöördepunkti ja ähvardab veelgi halvendada juba niigi rasket humanitaarolukorda. Ühtlasi lisati avalduses, et tsiviilisikute sihikule võtmine nende etnilise päritolu tõttu näitab selgelt RSFi jõhkrust.

(4) Kõrge esindaja tegi 20. novembril 2025 liidu nimel avalduse, milles mõistis kindlalt hukka RSFi poolt Al-Fāshiris toime pandud jõhkrad kuriteod. Avalduses rõhutati samuti, et esmane vastutus konflikti lõpetamise eest lasub nii RSFi, SAFi ja nendega seotud relvarühmituste juhtidel kui ka neil, kes annavad neile otsest või kaudset toetust, ning kutsuti kõiki konfliktiosalisi tungivalt üles taasalustama läbirääkimisi, et saavutada kohene ja püsiv relvarahu.

(5) Kõrge esindaja tegi 21. aprillil 2026 liidu nimel avalduse, milles nenditi kolme aasta möödumist sõja puhkemisest Sudaanis. Avalduses rõhutati, et konflikt SAFi, RSFi ja nendega seotud relvarühmituste vahel on mõjutanud rängalt inimeste elu ja hävitab püüdlused, mille tegemise soovi rahvas 2018.–2019 aasta revolutsiooni käigus väljendas. Avalduses märgiti ka, et liit kasutab rahu saavutamiseks kõiki olemasolevaid vahendeid, nende seas diplomaatiat ja piiravaid meetmeid, ning kaalub täiendavate sanktsioonide kehtestamist Sudaani sõjamajanduse vastu.

(6) Võttes arvesse olukorra tõsidust, on asjakohane võtta täiendavaid piiravaid meetmeid.

(7) SAFi ja RSFi peamised sissetulekuallikad, mida nad kasutavad Sudaani konflikti jätkamiseks, on eelkõige kulla kaevandamine ja kulla kasutamine.

([1]) Nõukogu 9. oktoobri 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/2135, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses tegevusega, mis kahjustab Sudaani stabiilsust ja poliitilist üleminekut (ELT L, 2023/2135, 11.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2135/oj).

(8) Seetõttu on asjakohane keelata otse või kaudselt osta, importida või üle anda Sudaanist pärit kulda, mis on eksporditud Sudaanist liitu või mõnda kolmandasse riiki pärast 15. juulit 2026.

(9) Asjakohane on ka keelata otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda või eksportida füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Sudaanis või kasutamiseks Sudaanis teatavaid kaupu, mida võidakse kasutada kulla kaevandamiseks või kulla kasutamiseks, olenemata sellest, kas need kaubad on pärit liidust või mitte.

(10) Selleks et kehtivad asjaomased lepingud saaks nõuetekohaselt lõpetada, on asjakohane näha ette ajutine erand keelust müüa, tarnida, üle anda või eksportida teatavaid kaupu, mida võidakse kasutada kulla kaevandamiseks või kulla kasutamiseks Sudaanis.

(11) Otsust (ÜVJP) 2023/2135 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(12) Teatavate meetmete rakendamiseks on vaja täiendavaid liidu meetmeid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsusesse (ÜVJP) 2023/2135 lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 2a*

1. Keelatud on otse või kaudselt osta, importida või üle anda Sudaanist pärit kulda, mis on eksporditud Sudaanist liitu või mõnda kolmandasse riiki pärast 15. juulit 2026.

2. Keelatud on:

a) anda otse või kaudselt tehnilist abi või osutada vahendusteenuseid või muid teenuseid, mis on seotud lõikes 1 osutatud kaupadega ning nimetatud kaupadega varustamise, nende tootmise, hoolduse ja kasutamisega seoses lõikes 1 sätestatud keeluga;

b) pakkuda otse või kaudselt rahastamist või anda rahalist abi lõikes 1 osutatud kaupade ostmiseks, importimiseks või üleandmiseks või nendega seotud tehnilise abi andmiseks või vahendusteenuste või muude teenuste osutamiseks seoses lõikes 1 sätestatud keeluga.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud keelde ei kohaldata kulla suhtes, mida on vaja Sudaanis tegutseva ja rahvusvahelise õiguse kohaselt puutumatu diplomaatilise või konsulaaresinduse või rahvusvahelise organisatsiooni ametlikuks tegevuseks.

4. Liit võtab vajalikke meetmeid, et määrata kindlaks käesoleva artikliga hõlmatud asjakohased tooted.

Artikkel 2b

1. Keelatud on otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda või eksportida füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Sudaanis või kasutamiseks Sudaanis teatavaid kaupu, mida võidakse kasutada kulla kaevandamiseks või kulla kasutamiseks, olenemata sellest, kas need kaubad on pärit liidust või mitte.

2. Keelatud on

a) anda otse või kaudselt füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Sudaanis või kasutamiseks Sudaanis tehnilist abi või osutada neile vahendusteenuseid või muid teenuseid seoses lõikes 1 osutatud kaupadega ning nende kaupadega varustamise, nende tootmise, hoolduse ja kasutamisega;

b) anda otse või kaudselt füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Sudaanis või kasutamiseks Sudaanis rahastamist või rahalist abi seoses lõikes 1 osutatud kaupadega ning nende kaupade müümiseks, tarnimiseks, üleandmiseks või eksportimiseks või seonduva tehnilise abi andmiseks või vahendusteenuste ja muude teenuste osutamiseks.

3. Ilma et see piiraks vajaduse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/821 (*) kohaste loanõuete kohaldamist, ei kohaldata lõigetes 1 ja 2 sätestatud keelde selliste kaupade suhtes, mis on ette nähtud humanitaarotstarbeks või rahvatervisealase hädaolukorra lahendamiseks või selle jaoks, et kiiresti ära hoida või leevendada sündmust, millel on tõenäoliselt tõsine ja märkimisväärne mõju inimeste tervisele ja ohutusele või keskkonnale, või loodusõnnetustele reageerimiseks.

4. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2021/821 kohaste loanõuete kohaldamist, ei kohaldata nõukogu määruse (EL) 2023/2147 (**) IV lisas loetletud, CN-koodi 2837 11 alla kuuluvate kaupade puhul käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud keelde enne 15. juulit 2026 sõlmitud lepingute täitmise ega nende lepingute täitmiseks vajalike lisalepingute täitmise suhtes kuni 16. jaanuarini 2027.

5. Liit võtab vajalikud meetmed, et määrata kindlaks käesoleva artikliga hõlmatud asjakohased tooted.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/821, millega kehtestatakse liidu kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, vahendamise, tehnilise abi, transiidi ja edasitoimetamise kontrollimiseks (ELT L 206, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj).

(**) Nõukogu 9. oktoobri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2147, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses tegevusega, mis kahjustab Sudaani stabiilsust ja poliitilist üleminekut (ELT L, 2023/2147, 11.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2147/oj).“

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 13. juuli 2026

Nõukogu nimel

eesistuja

K. KALLAS